

İhracat 2016'nın son iki ayında toparlandı.

TL'deki değer kaybının da etkisiyle ihracat hacmi Kasım ayındaki %9,5'lik artışın ardından Aralık ayında da %9 oranında yükselmiştir. Böylece, 2016 yılında toplam ihracattaki daralma %0,9 seviyesinde kalmıştır. Enerji ve emtia fiyatlarındaki toparlanma yılın son çeyreğinde ithalat hacminde artışı beraberinde getirmiştir. Öte yandan, özellikle yılın ilk yarısındaki daralma eğilimi paralelinde ithalat hacmi 2016 yılında %4,2 oranında azalmıştır. İthalat hacminin ihracattan daha fazla gerilediği 2016 yılında dış ticaret açığı %11,7 daralarak 56 milyar USD olmuştur.

En fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu.

Almanya en büyük ihrac pazarı olma konumunu 2016 yılında da korumuştur. Bu dönemde, üçüncü sırada yer alan Irak'a yönelik ihracattaki azalış ise ivme kaybetmekle birlikte devam etmiştir. 2016 yılında AB ülkelerine yönelik ihracatın ivme kazandığı dikkat çekmektedir.

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler (milyar USD)

	2015		2016		Değişim (%)
	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	
Almanya	13,4	9,3	14,0	9,8	4,4
İngiltere	10,6	7,3	11,7	8,2	10,7
Irak	8,5	5,9	7,6	5,4	-10,6
İtalya	6,9	4,8	7,6	5,3	10,1
ABD	6,4	4,4	6,6	4,6	3,6
Fransa	5,8	4,1	6,0	4,2	3,1
BAE	4,7	3,3	5,4	3,8	15,5
İspanya	4,7	3,3	5,0	3,5	5,3
İran	3,7	2,5	5,0	3,5	35,6
Hollanda	3,2	2,2	3,6	2,5	13,8
Diğer	75,9	52,8	70,1	49,1	-7,7
Toplam	144	100	143	100	-0,9

2016'da en fazla ihracat yapılan sektör otomotiv olmuştur. Bu dönemde otomotiv ihracatı 1,1 milyon adet ile tarihi seviyelere yükselmiştir. Bu kalemi, kazanlar ve makinalar izlerken, önceki yıllarda olduğu gibi altın ihracatının sürmesi ile kıymetli ve yarı kıymetli taşlar en fazla ihracatı yapılan üçüncü ürün grubu olmuştur.

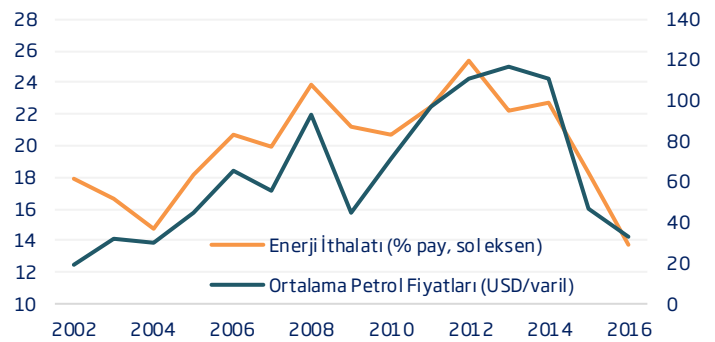
Dış Ticaret Dengesi

	(milyar USD)					
	Aralık		Değişim (%)	Ocak-Aralık		Değişim (%)
	2015	2016		2015	2016	
İhracat	11,8	12,8	9,0	143,8	142,6	-0,9
İthalat	18,0	18,4	2,3	207,2	198,6	-4,2
Dış Ticaret Dengesi	-6,2	-5,6	-10,3	-63,4	-56,0	-11,7
Karşılama Oranı (%)	65,3	69,6	-	69,4	71,8	-

İthalattaki düşüşte enerji ve demir çelik etkili oldu.

Türkiye'nin yüksek enerji açığı nedeniyle en büyük ithalat kalemi olan mineral yakıtlar ve yağlar ithalatı 2016 yılında %28,2 oranında azalarak 27 milyar USD'ye gerilemiştir. Petrol fiyatlarının 100 USD/varil düzeyinin üzerinde seyrettiği dönemde toplam ithalatın yaklaşık dörtte birini oluşturan enerjinin payı 2016'da %13,7'ye inmiştir. Demir-çelik ve alüminyum ithalatındaki düşüş de toplam ithalattaki gerilemeye önemli ölçüde katkı vermiştir. Öte yandan, bu dönemde altın ithalatının yaklaşık 2 katına yükselmesi ithalattaki düşüşü sınırlandıran bir unsur olmuştur.

Enerji İthalatının Payı ve Petrol Fiyatları

Beklentiler...

Petrol fiyatlarında 2016 yılının son çeyreğinden itibaren gerçekleşen toparlanma paralelinde önümüzdeki dönemde düşük enerji fiyatlarının ithalat üzerindeki olumlu etkisinin azalmasını bekliyoruz. Buna ek olarak, son dönemde iç talebi canlandırmaya yönelik alınan tedbirlerin de ithalatı artırıcı yönde etki yaratabileceğini düşünüyoruz. Bu çerçevede, 2017 yılında dış ticaret açığı üzerindeki baskının artabileceğini öngörüyoruz.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman
eren.demir@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.
gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.